

О Б Щ И Н А Е Л Е Н А

5070 гр. Елена, ул. „Иларион Макариополски“ № 24
тел. 06151/61-32, факс 06151/65-10

e-mail: obshtina@elena.bg
web: www.elena.bg

изх. № РД.01.02 - ____ / 08.05.2019 г.

ДО

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ
ГР. ЕЛЕНА

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от инж. Дилян Стефанов Млъзев, кмет на община Елена

Относно: Предложение до министъра на културата за деклариране на сградата на Училище „Иларион Макариополски“ като недвижима историческа културна ценност от ново време с национално значение

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

В центъра на възрожденска Елена, в непосредствена близост до Часовниковата кула и Даскалоливницата, се издига внушителната сграда на училището - паметник, носещо името на Иларион Макариополски, един от водачите на борбите за църковна независимост и просвета, осъществил Великденската акция (1860 г.) в църквата „Свети Стефан“ в Цариград.

Сградата има твърде интересна история. На 13 декември 1923 г. е сформиран Комитет „Иларион Макариополски“, в който влизат видни еленчани с председател свещ. Иван Халваджиев, за тържествено отпразнуване 50-годишнината от смъртта на Иларион Макариополски и за изграждане на училище паметник на неговото име. На 25 май 1925 година е отпечатан апел към всички родолюбиви българи да дадат скромната си лепта за делото. Самото честване на 50 години от кончината на великия архиерей е насрочено и се провежда на 17 юни 1925 г. в Елена. Присъстват много граждани от Елена и еленчани, живущи в София. Като представител на Министерството на просвещението присъства еленчанинът проф. Стефан С. Бобчев. На този ден, тържествено е отправен и Апелът към всички родолюбиви българи и е положен основният камък на училището - паметник „Иларион Макариополски“. Архитектурният проект е дарение от видния български архитект с еленски корен, арх. Юрдан Миланов.

Еленчани приемат за своя кауза строителството на новата училищна сграда. Даряват пари, имоти, завещават „всичко, което имат“; организират лотария, срещат съдействието и на Министерство на просвещението, което разпорежда национална кампания за събиране на средства в подкрепа на инициативата.

Строителството започва на 4 август 1928 г., но върви твърде бавно. Едва през 1934 г. е завършен окончателно най-горния етаж, където на 1 януари 1935 г. се настанява Прогимназията. Въпреки многобройните дарения, Комитетът „Иларион Макариополски“ няма достатъчно средства да завърши сградата. В крайна сметка училищното ръководство успява да издейства от Министерството на народното просвещение 60 хиляди лева и

завършва строежа. През 1944 г. в гр. Елена е открита Пълна гимназия с над 1000 ученици, която се помещава в сградата на училището - паметник и още няколко сателитни сгради. В средата на 60-те години на миналия век е построена нова училищна сграда, при което в старата остава да функционира Началното училище, носещо името на Иларион Макариополски.

През 1988 г. поради аварийна ситуация от сградата е изведено и Началното училище, което е настанено в новата сграда. На практика, от 1990 г. сградата на училището - паметник е необитаема. Еленската общественост обаче е болезнено чувствителна към съдбата на „Старата гимназия“. През 1993 г. е създаден Инициативен комитет за спасяване на училището, оглавяван от дългогодишния гимназиален директор Стефан Кръстев. Тогавашното общинско ръководство подкрепя инициативния комитет, сградата е препокрита, изготвен е проект за реконструкция и промяна предназначението на сградата. Към изпълнението му обаче не се пристъпва, най-вече поради финансови ограничения. През 2001 г. по проект „Красива България“ е извършен ремонт на фасадата и покрива. Частично препокриване е извършено и през 2017 г., когато обектът е включен в Инвестиционната програма на Община Елена.

Към момента, сградата, разположена в кв. 41, парцел № 3 по плана на гр. Елена, е частна общинска собственост (АОС № 29 / 20.07.1993 г.) и няма статут на недвижима културна ценност по смисъла на Закона за културното наследство. Смятам, обаче, че **предвид значението, което тя има за Елена и еленчани; поради историческата ѝ стойност и това, че е свидетелство за ентузиазма и съпричастността на цялата еленска общественост към каузата за построяването ѝ; заради това, че носи името на патриарха на църковноосвободителната борба, инициатор и изпълнител на Великденската акция, Иларион Макариополски; заради безвъзмездното дарение на архитектурния проект от страна на арх. Юрдан Миланов, един от най-великите български архитекти на онова време, оставил богато архитектурно наследство в цялата страна, но най-вече в столицата, наречен „баща на българските архитекти“, сградата е достойна да бъде обявена за недвижима историческа културна ценност с национално значение.**

Във връзка с гореизложеното, предлагам на Вашето внимание следния

ПРОЕКТ ЗА РЕШЕНИЕ:

На основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и чл. 21, ал. 2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА) и чл. 58, ал. 4 от Закона за културното наследство (ЗКН), във връзка с чл. 17, ал. 1, т. 9 от ЗМСМА; чл. 46, чл. 47, т. 2 и чл. 50, ал. 1, т. 2 от ЗКН, Общински съвет Елена

Възлага на кмета на община Елена да предприеме всички необходими действия за подготовката и внасянето на предложение до министъра на културата за деклариране на сградата на Училище „Иларион Макариополски“ в гр. Елена като недвижима историческа културна ценност от ново време с национално значение.

С уважение,

инж. ДИЛЯН МЛЪЗЕВ

Кмет на община ЕЛЕНА